

**Návrh struktury obsahu DVPP
zaměřených na zavádění formativního hodnocení
(zájmové programy)**

Zpracovala: Veronika Laufková

Program je v souladu s ustanovením § 10 písm. dle vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium k prohloubení odborné kvalifikace.

Reagujeme na aktuální zahraniční trendy, výsledky zahraničních i domácích výzkumů a naše zkušenosti získané při řešení projektu „Zavádění formativního hodnocení na základních školách“.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah

Návrh struktury obsahu DVPP zaměřených na zavádění formativního hodnocení (zájmové programy)	1
I. Návrh 24hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení	3
Vzdělávací cíl	3
Hodinová dotace.....	4
Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	4
Materiální a technické zabezpečení	5
Způsob vyhodnocení akce	5
II. Návrh 8hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení: základní kurz.....	6
Vzdělávací cíl	6
Hodinová dotace.....	6
Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	7
Materiální a technické zabezpečení	8
Způsob vyhodnocení akce	8
III. Návrh 8hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení: pokračovací kurz	9
Vzdělávací cíl	9
Hodinová dotace.....	10
Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	10
Materiální a technické zabezpečení	11
Způsob vyhodnocení akce	11

I. Návrh 24hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení

Vzdělávací cíl

Cílem vzdělávacího programu je zvýšit informovanost účastníků o způsobech hodnocení v současné české škole; motivovat je k používání metod hodnocení podporujících kvalitu výuky a učební výsledky žáků, zejména k využívání hodnocení formativního.

Účastník kurzu:

- Vyjádří vlastními slovy, v čem může být formativní hodnocení přínosné pro žáky, učitele, rodiče i školu.
- Uvede základní principy formativního hodnocení.
- Zdůvodní, proč je důležité používat s žáky i kolegy respektující komunikaci.
- Uvede rozdíly mezi popisným a posuzujícím jazykem zpětné vazby.
- Navrhne jednu techniku pro aktuální zjišťování porozumění žáků, kterou zavede ve své výuce.
- Vyjádří vlastními slovy, proč má smysl formulovat cíle hodiny.
- Vysvětlí výhody kriteriálního hodnocení pro učení žáků i práci pedagoga.
- Pojmenuje překážky a problémy, které mohou zkomplikovat proces sebehodnocení.
- Vysvětlí význam sebehodnocení pro učení žáků.
- Objasní rizika a silné stránky vrstevnického učení a hodnocení.
- Porovná odlišné potřeby žáků a pedagogů z pohledu hodnocení.
- Použije získané informace při promýšlení plánu zavádění formativního hodnocení ve své třídě.
- Reflektuje, jak se mu daří zavádět postupy formativního hodnocení ve své třídě.

Účastníci kurzu si v jeho průběhu vyberou na základě svého zájmu takové postupy formativního hodnocení, které budou zavádět ve své praxi a následně reflektovat úspěšnost jejich implementace a sdílet své zkušenosti s ostatními účastníky kurzu a s mentorskou podporou lektorů.

Kurz je veden prakticky a prostřednictvím konstruktivistických metod učení, v souladu s principy formativního hodnocení – respektující komunikace a popisná zpětná vazba; práce s cíli a kritérii hodnocení, rozvoj sebehodnocení a vrstevnického hodnocení, důraz na reflexi a individuální potřeby jednotlivce.

Hodinová dotace

Celkem 24 hodin (6 setkání po 4 vyučovacích hodinách)

Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

Vzdělávací program zorientuje účastníky v aktuálních zahraničních i domácích trendech hodnocení žáků, ve srovnávacím kontextu poukáže na hlavní cesty rozvoje školního hodnocení, zejména v oblasti formativního hodnocení, a na možnosti jejich využití při zvyšování kvality vlastní výuky. Teoretický rámec bude doplněn o četné konkrétní náměty, jak teoretické poznatky převést do každodenní praxe. K propojení teorie s praxí povedou příklady ze zahraniční literatury, domácí literatury i zkušenostech z projektů zacílených na rozvoj formativního hodnocení. Jednotlivá témata si kladou za cíl inspirovat účastníky kurzu v jejich každodenní pedagogické činnosti, podnítit jejich zájem o učitelskou profesi a přispět ke zkvalitnění výuky.

Obsah – témata výuky:

1. Školní hodnocení žáků a koncepce vzdělávání, funkce školního hodnocení: *4 hodiny* (charakteristika školního hodnocení, formy hodnocení, typy hodnocení – formativní versus sumativní hodnocení, koncepce vzdělávání, funkce školního hodnocení, vnitřní diferenciací a individualizace ve výchovně-vzdělávacím procesu, hodnocení chování, samostatné hodnocení snahy a prospěchu)
2. Metody formativního hodnocení ve výuce – respektující komunikace, zpětná vazba: *4 hodiny* (respektující komunikace – komunikační překážky, respektující komunikace, aktivní naslouchání, wellbeing; cíle, funkce a typy zpětné vazby, pozitivní a negativní zpětná vazba, popisný versus posuzující jazyk zpětné vazby, kvalita zpětné vazby a včasnost zpětné vazby)
3. Metody formativního hodnocení – stanovování cílů a techniky zjišťování aktuálního stavu porozumění žáků: *4 hodiny*

(stanovování výchovně-vzdělávacích cílů, Nová taxonomie vzdělávacích cílů Marzana a Kendalla, osobní cíle žáků; diferenciacce výuky; techniky zjišťování aktuálního stavu porozumění žáků – semafor, ABCD, response cards, mazací tabulky, online aplikace, no hands up)

4. Metody formativního hodnocení ve výuce – stanovování kritérií hodnocení, sebehodnocení a vrstevnické hodnocení: *4 hodiny*

(stanovování kritérií hodnocení – praktické zkušenosti a ukázky, sady kritérií, mapy učebního pokroku a vývojová kontinua; důkazy o učení; postupné zavádění sebehodnocení žáků, praktické ukázky možnosti zapojení žáků do hodnocení prostřednictvím sebehodnocení a vrstevnické hodnocení – tj. hodnocení mezi žáky navzájem; vrstevnické učení)

5. Metody formativního hodnocení ve výuce – dotazování, práce s chybou, žákovská portfolia: *4 hodiny*

(kladení otázek, povzbuzování – projevování vysokých očekávání – growth mindset, práce s chybou atd., individuální konzultace s žákem, event. žákovská portfolia – praktické zkušenosti a ukázky)

6. Reflexe metod a technik použitých ve vlastní výuce účastníky kurzu: *4 hodiny*

(účastníci kurzu budou reflektovat své zkušenosti s využitím vybraných metod, technik a nástrojů formativního hodnocení ve své praxi)

Materiální a technické zabezpečení

Doporučujeme využít techniky formativního hodnocení – tj. „špachtličky“, ABCD karty, semafor, samolepicí barevné etikety, kolíčky, mazací tabulky, DIXIT karty, tříbarevné propisky, reflektivní karty aj.

Práce s videoukázkami z výuky předpokládá dobré technické zázemí.

Způsob vyhodnocení akce

Výsledky vzdělávání doporučujeme ověřovat formou závěrečného kolokvia, v jehož průběhu budou účastníci vyzváni nejen k reflexi vlastních pokroků, ale rovněž k hodnocení organizace a pojetí kurzu. Spokojenost účastníků kurzu s formou a obsahem výuky i s personálním zabezpečením vzdělávacího programu doporučujeme zjišťovat prostřednictvím anonymního dotazníku, který vychází z cílů vzdělávacího programu.

II. Návrh 8hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení: základní kurz

Vzdělávací cíl

Cílem vzdělávacího programu je zvýšit informovanost účastníků o způsobech hodnocení v současné české škole a motivovat je k používání metod hodnocení podporujících kvalitu výuky a učební výsledky žáků, zejména k využívání hodnocení formativního.

Účastník kurzu:

- Vyjádří vlastními slovy, v čem může být formativní hodnocení přínosné pro žáky, učitele, rodiče i školu.
- Uvede základní principy formativního hodnocení.
- Zdůvodní, proč je důležité používat s žáky i kolegy respektující komunikaci.
- Uvede rozdíly mezi popisným a posuzujícím jazykem zpětné vazby.
- Navrhne jednu techniku pro aktuální zjišťování porozumění žáků, kterou zavede ve své výuce.
- Vyjádří vlastními slovy, proč má smysl formulovat cíle hodiny.
- Vysvětlí význam sebehodnocení pro učení žáků.
- Použije získané informace při promýšlení zavádění postupu formativního hodnocení ve své třídě.

Kurz je veden prakticky a prostřednictvím konstruktivistických metod učení, v souladu s principy formativního hodnocení – respektující komunikace a popisná zpětná vazba; práce s cíli a kritérii hodnocení, rozvoj sebehodnocení a vrstevnického hodnocení.

Hodinová dotace

Celkem 8 hodin (jedno 8hodinové setkání)

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

Vzdělávací program zorientuje účastníky v aktuálních zahraničních i domácích trendech hodnocení žáků, ve srovnávacím kontextu poukáže na hlavní cesty rozvoje školního hodnocení, zejména v oblasti formativního hodnocení, a na možnosti jejich využití při zvyšování kvality vlastní výuky.

Teoretický rámec bude doplněn o četné konkrétní náměty, jak teoretické poznatky převést do každodenní praxe. K propojení teorie s praxí povedou příklady ze zahraniční literatury, domácí literatury i zkušenostech z projektů zacílených na rozvoj formativního hodnocení.

Jednotlivá témata si kladou za cíl inspirovat účastníky kurzu v jejich každodenní pedagogické činnosti, podnítit jejich zájem o učitelskou profesi a přispět ke zkvalitnění výuky a zlepšení učebních výsledků všech žáků ve třídě.

Obsah – témata výuky:

1. Školní hodnocení žáků a koncepce vzdělávání, funkce školního hodnocení: *1 hodina*
(charakteristika školního hodnocení, formy hodnocení, typy hodnocení – formativní versus sumativní hodnocení, koncepce vzdělávání, funkce školního hodnocení)
2. Postupy formativního hodnocení ve výuce – respektující komunikace, techniky zjišťování aktuálního stavu porozumění žáků: *2 hodiny*
(respektující komunikace – komunikační překážky, respektující komunikace, aktivní naslouchání; techniky zjišťování aktuálního stavu porozumění žáků – no hands up, semafor, ABCD, response cards, mazací tabulky, online aplikace aj.)
3. Metody formativního hodnocení – stanovování cílů a důkazů o učení: *1 hodina*
(stanovování výchovně-vzdělávacích cílů a even. kritérií hodnocení; důkazy o učení; plánování pozpátku, tj. od cílů)
4. Metody formativního hodnocení ve výuce – zpětná vazba, sebehodnocení: *2 hodiny*
(cíle, funkce a typy zpětné vazby, popisný versus posuzující jazyk zpětné vazby, kvalita zpětné vazby; postupné zavádění sebehodnocení žáků, praktické ukázky možnosti zapojení žáků do hodnocení prostřednictvím sebehodnocení)
5. Reflexe metod a technik použitých ve vlastní výuce účastníky kurzu: *2 hodiny*

(účastníci kurzu budou reflektovat své zkušenosti s využitím vybraných postupů formativního hodnocení ve své praxi)

Materiální a technické zabezpečení

Doporučujeme využít techniky formativního hodnocení – tj. „špachtličky“, ABCD karty, semafor, samolepicí barevné etikety, kolíčky, mazací tabulky, DIXIT karty, třibarevné propisky, reflektivní karty aj.

Práce s videoukázkami z výuky předpokládá dobré technické zázemí.

Způsob vyhodnocení akce

Spokojenost účastníků kurzu s formou a obsahem výuky i s personálním zabezpečením vzdělávacího programu doporučujeme zjišťovat prostřednictvím anonymního dotazníku, který vychází z cílů vzdělávacího programu.

III. Návrh 8hodinového vzdělávacího programu zaměřeného na zavádění formativního hodnocení: pokračovací kurz

Vzdělávací cíl

Cílem vzdělávacího programu je prohloubit přemýšlení účastníků o využívání formativního hodnocení ve své praxi a motivovat je k reflektovanému používání dalších postupů formativního hodnocení, které podporuje kvalitu výuky a učební výsledky žáků.

Účastníci kurzu si v jeho průběhu vyberou na základě svého zájmu takové postupy formativního hodnocení, které budou zavádět ve své praxi a následně reflektovat úspěšnost jejich implementace.

Cílem vzdělávacího programu je zvýšit informovanost účastníků o způsobech hodnocení v současné české škole; motivovat je k používání metod hodnocení podporujících kvalitu výuky a učební výsledky žáků, zejména k využívání hodnocení formativního.

Účastník kurzu:

- Vyjádří vlastními slovy, proč má smysl formulovat cíle hodiny.
- Vysvětlí výhody kriteriálního hodnocení pro učení žáků i práci pedagoga.
- Pojmenuje překážky a problémy, které mohou zkomplikovat proces sebehodnocení.
- Vysvětlí význam sebehodnocení pro učení žáků.
- Objasní rizika a silné stránky vrstevnického učení a hodnocení.
- Porovná odlišné potřeby žáků a pedagogů z pohledu hodnocení.
- Použije získané informace při promýšlení plánu zavádění formativního hodnocení ve své třídě a škole.
- Reflektuje, jak se mu daří zavádět postupy formativního hodnocení ve své třídě a škole.
- Navrhne, jak účinně podporovat kolegy při zavádění formativního hodnocení ve škole.

Kurz bude veden prakticky, prostřednictvím konstruktivistických metod učení, v souladu s principy formativního hodnocení – respektující komunikace a popisná zpětná vazba; práce s cíli a kritérii hodnocení, rozvoj sebehodnocení a vrstevnického hodnocení, důraz na reflexi a individuální potřeby jednotlivce. Účastníci budou moci reflektovat své zkušenosti a inspirovat se navzájem.

Kurze bude navazovat na základní kurz z oblasti formativního hodnocení či bude určen účastníkům, kteří postupy formativního hodnocení již dlouhodobě a systematicky uplatňují.

Hodinová dotace

Celkem 8 hodin (jedno 8hodinové setkání)

Obsah – podrobný přehled témat výuky a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

Tento vzdělávací program je prohlubující, má rozšířit znalosti účastníků v oblasti zavádění formativního hodnocení. Teoretický rámec bude doplněn o konkrétní náměty, jak teoretické poznatky převést do své praxe.

Dostatečný prostor bude věnován profesnímu rozvoji učitelů v oblasti hodnocení a vzájemnému obohacení mezi účastníky a pod vedením odborných lektorů.

Obsah – témata výuky:

1. Plánování pozpátku – provázanost cílů – metod – hodnocení: 2 hodiny

Plánování pozpátku; stanovování výchovně-vzdělávacích cílů, Bloomova taxonomie, taxonomie Andersona a Krathwohla, Nová taxonomie Marzana a Kendalla, osobní cíle žáků; důkazy o učení; diferenciaci výuky; stanovování kritérií hodnocení – praktické zkušenosti a ukázky, sady kritérií, mapy učebního pokroku a vývojová kontinua; práce s očekávanými výstupy a sledování individuálního pokroku žáka

2. Poskytování zpětné vazby ve formativním hodnocení: 2 hodiny

Cíle, funkce a typy zpětné vazby, pozitivní a negativní zpětná vazba, popisný versus posuzující jazyk, kvalita zpětné vazby; formulace zpětné vazby; povzbuzování – projevování vysokých očekávání; kladení otázek, práce s chybou

3. Žáci jako vlastníci svého učení: rozvoj sebehodnocení, vrstevnického hodnocení a učení;

uplatňování propustek – žáci formulují zpětnou vazbu učitelům: 2 hodiny

Osvědčené techniky sebehodnocení žáků, rozvoj vrstevnického učení i hodnocení; formulace „propustek“ ve fázi reflexe (zpětná vazba směřována od žáků k učitelům).

4. Reflexe metod a technik použitých ve vlastní výuce a škole účastníky kurzu: 2 hodiny

Účastníci kurzu budou reflektovat své zkušenosti s využitím vybraných metod, technik a nástrojů formativního hodnocení ve své praxi a navrhnou, jak účinně podporovat kolegy při zavádění formativního hodnocení.

Materiální a technické zabezpečení

Doporučujeme využít rozšiřující a komplexnější postupy formativního hodnocení.

Práce s videoukázkami z výuky předpokládá dobré technické zázemí.

Způsob vyhodnocení akce

Spokojenost účastníků kurzu s formou a obsahem výuky i s personálním zabezpečením vzdělávacího programu doporučujeme zjišťovat prostřednictvím anonymního dotazníku, který vychází z cílů vzdělávacího programu.

